

Το έγγραφο αυτό συνιστά βοήθημα τεκμηρίωσης και δεν δεσμεύει τα κοινοτικά όργανα

► **B**

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Δεκεμβρίου 1989

για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων

(89/665/ΕΟΚ)

(ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 33)

Τροποποιείται από:

Επίσημη Εφημερίδα

		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 1992	L 209	1	24.7.1992
► <u>M2</u>	Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007	L 335	31	20.12.2007

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Δεκεμβρίου 1989

για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων

(89/665/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100 Α,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽²⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι οι κοινοτικές οδηγίες στον τομέα των συμβάσεων του δημοσίου, και ιδίως η οδηγία 71/305/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουλίου 1971 περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων δημοσίων έργων ⁽⁴⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/440/ΕΟΚ ⁽⁵⁾, και η οδηγία 77/62/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1976 περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων κρατικών προμηθειών ⁽⁶⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 88/295/ΕΟΚ ⁽⁷⁾, δεν περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις οι οποίες να εξασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή τους·

ότι οι υφιστάμενοι μηχανισμοί, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, οι οποίοι στόχο έχουν να εξασφαλίσουν την εν λόγω εφαρμογή, δεν είναι πάντοτε επαρκείς για τον έλεγχο της τήρησης των κοινοτικών διατάξεων, ιδίως σε ένα στάδιο στο οποίο οι παραβάσεις επιδέχονται ακόμη διόρθωση·

ότι το άνοιγμα των συμβάσεων του δημοσίου στον κοινοτικό ανταγωνισμό απαιτεί σημαντική αύξηση των εγγυήσεων διαφάνειας και μη διάκρισης, καθώς και ότι, για να έχει συγκεκριμένα αποτελέσματα το άνοιγμα αυτό, πρέπει να υπάρχουν ταχεία και αποτελεσματικά μέσα προσφυγής σε περίπτωση παράβασης τόσο του κοινοτικού δικαίου όσον αφορά τις συμβάσεις του δημοσίου, όσο και εθνικών κανόνων που μεταγράφουν το δίκαιο αυτό·

ότι η απουσία ή η ανεπάρκεια αποτελεσματικών μέσων προσφυγής, σε ορισμένα κράτη μέλη, αποτρέπει τις κοινοτικές επιχειρήσεις να δοκιμάσουν την τύχη τους στο εκάστοτε κράτος της αναθέτουσας αρχής ότι είναι, συνεπώς σκόπιμο τα εν λόγω κράτη μέλη να επανορθώσουν αυτή την κατάσταση·

ότι, δεδομένης της συντομίας των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων του δημοσίου, οι αρμόδιες για την προσφυγή αρχές πρέπει να είναι εξουσιοδοτημένες να λαμβάνουν προσωρινά μέτρα αναστολής της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή της εκτέλεσης των αποφάσεων που έχουν ενδεχομένως ληφθεί από την αναθέτουσα αρχή· ότι, λόγω της συντομίας των διαδικασιών αυτών, απαιτείται η επείγουσα αντιμετώπιση των προαναφερομένων παραβάσεων·

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 230 της 22.8.1987, σ. 6 και ΕΕ αριθ. C 15 της 19.1.1989, σ. 8.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 167 της 27.6.1988, σ. 77 και ΕΕ αριθ. C 323 της 27.12.1989.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 347 της 22.12.1987, σ. 23.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 185 της 16.8.1971, σ. 5.

⁽⁵⁾ ΕΕ αριθ. L 210 της 21.7.1989, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ αριθ. L 13 της 15.1.1977, σ. 1.

⁽⁷⁾ ΕΕ αριθ. L 127 της 20.5.1988, σ. 1.

▼B

ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί, σε όλα τα κράτη μέλη, η ύπαρξη κατάλληλων διαδικασιών με τις οποίες να μπορούν να ακυρώνονται παράνομες αποφάσεις και να αποζημιώνονται τα πρόσωπα που υπέστησαν ζημία λόγω της παραβάσεως·

ότι, όταν οι επιχειρήσεις δεν ασκούν προσφυγή, ορισμένες παραβάσεις θα μπορούν να επανορθωθούν μόνον εάν λειτουργεί ειδικός μηχανισμός·

ότι είναι, συνεπώς σημαντικό η Επιτροπή, οσάκις θεωρεί ότι κατά τη διαδικασία σύναψης συμβάσεως του δημοσίου έχει διαπραχθεί σαφής και κατάφωρη παράβαση, να μπορεί να επισύρει στο γεγονός αυτό την προσοχή των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους και της αναθέτουσας αρχής ούτως ώστε να λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα για την ταχεία επανόρθωση κάθε εικαζόμενης παράβασης·

ότι η εφαρμογή στην πράξη των διατάξεων της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να επανεξεταστεί, πριν από τη λήξη τετραετούς περιόδου από τη θέση της σε εφαρμογή, βάσει πληροφοριών που θα παράσχουν τα κράτη μέλη σχετικά με τη λειτουργία των εθνικών διαδικασιών προσφυγής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

▼M2

*Άρθρο 1***Πεδίο εφαρμογής και διαθεσιμότητα των διαδικασιών προσφυγής**

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται η οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ⁽¹⁾, εκτός εάν οι εν λόγω συμβάσεις εξαιρούνται κατ' εφαρμογή των άρθρων 10 έως 18 της ανωτέρω οδηγίας.

Οι συμβάσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνουν τις δημόσιες συμβάσεις, τις συμφωνίες-πλαίσιο, τις συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων έργων και τα δυναμικά συστήματα αγορών.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, όσον αφορά τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK, οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και, ιδίως, όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών, υπό τις προϋποθέσεις που θέτουν τα άρθρα 2 έως 2στ της παρούσας οδηγίας, λόγω του ότι οι αποφάσεις αυτές έχουν ληφθεί κατά παράβαση της κοινοτικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων ή των εθνικών κανόνων που μεταφέρουν την εν λόγω νομοθεσία.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην υφίσταται καμία διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που ισχυρίζονται ότι υπέστησαν ζημία στο πλαίσιο διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεως του δημοσίου, λόγω της διάκρισης που γίνεται με την παρούσα οδηγία μεταξύ των εθνικών κανόνων που εφαρμόζουν το κοινοτικό δίκαιο και των άλλων εθνικών κανόνων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες προσφυγής να είναι διαθέσιμες, σύμφωνα με τους κανόνες που είναι δυνατό να θεσπίζουν τα κράτη μέλη, τουλάχιστον σε οιοδήποτε πρόσωπο έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και το οποίο υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εικαζόμενη παράβαση.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία προσφυγής να ενημερώνει την αναθέτουσα αρχή για την εικαζόμενη παράβαση και για την πρόθεσή

⁽¹⁾ EE L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/97/EK του Συμβουλίου (EE L 363 της 20.12.2006, σ. 107).

▼ M2

του να ασκήσει προσφυγή, υπό τον όρο ότι αυτό δεν επηρεάζει την ανασταλτική προθεσμία σύμφωνα με το άρθρο 2α παράγραφος 2 ή οιαδήποτε άλλη προθεσμία άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2γ.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει καταρχάς προσφυγή στην αναθέτουσα αρχή. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η άσκηση της εν λόγω προσφυγής να συνεπάγεται την άμεση αναστολή της δυνατότητας σύναψης της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη αποφασίζουν ως προς τα κατάλληλα μέσα επικοινωνίας, περιλαμβανομένων της τηλεομοιοτυπίας ή των ηλεκτρονικών μέσων, που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την άσκηση της προσφυγής που προβλέπεται με το πρώτο εδάφιο.

Η αναστολή στην οποία αναφέρεται το πρώτο εδάφιο δεν λήγει πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή απέστειλε απάντηση με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία η αναθέτουσα αρχή απέστειλε απάντηση ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας παραλαβής της απάντησης.

*Άρθρο 2***Απαιτήσεις για τις διαδικασίες προσφυγής**

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέτρα που λαμβάνονται όσον αφορά τις διαδικασίες προσφυγής που ορίζει το άρθρο 1 να προβλέπουν τις αναγκαίες εξουσίες προκειμένου:

- α) να λαμβάνονται, το συντομότερο δυνατόν και με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, προσωρινά μέτρα για να επανορθωθεί η εικαζόμενη παράβαση ή να αποτραπεί η περαιτέρω ζημία των θιγόμενων συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αναστέλλουν ή επιτρέπουν την αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης ή της εκτέλεσης οιασδήποτε απόφασης λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές·
- β) να ακυρώσουν ή να διασφαλίσουν την ακύρωση των παράνομων αποφάσεων, και ιδίως να καταργούν τις τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές που εισάγουν διακρίσεις και περιλαμβάνονται στα έγγραφα με τα οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, στις συγγραφές υποχρεώσεων ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που έχει σχέση με τη διαδικασία σύναψης της συγκεκριμένης σύμβασης·
- γ) να επιδικάζουν αποζημίωση στα ζημιωθέντα από την παράβαση πρόσωπα.

2. Οι εξουσίες που προβλέπονται με την παράγραφο 1 και με τα άρθρα 2δ και 2ε μπορούν να ανατίθενται σε ξεχωριστά όργανα υπεύθυνα για διαφορετικές πτυχές των διαδικασιών προσφυγής.

3. Όταν πρωτοβάθμιο όργανο, ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή, εξετάζει προσφυγή κατά αποφάσεως σχετικά με την ανάθεση σύμβασης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να συνάψει τη σύμβαση πριν αποφασίσει το όργανο προσφυγής την εφαρμογή προσωρινών μέτρων ή επί της προσφυγής. Η αναστολή δεν λήγει πριν από την εκπνοή της ανασταλτικής προθεσμίας του άρθρου 2α παράγραφος 2 και του άρθρου 2δ παράγραφοι 4 και 5.

4. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 3 και του άρθρου 1 παράγραφος 5, οι διαδικασίες προσφυγής δεν χρειάζεται απαραίτητα να έχουν αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα επί των διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων τις οποίες αφορούν.

▼ M2

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το αρμόδιο για τις διαδικασίες προσφυγής όργανο μπορεί να συνυπολογίσει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν, καθώς και το δημόσιο συμφέρον, και να αποφασίσει να μην προβεί στη χορήγηση τέτοιων μέτρων, αν οι αρνητικές τους συνέπειες είναι περισσότερες από τα οφέλη τους.

Η απόφαση να μη χορηγηθούν προσωρινά μέτρα δεν θίγει τις λοιπές αξιώσεις που προβάλλει το πρόσωπο που έχει ζητήσει τη χορήγηση των εν λόγω μέτρων.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, όταν ζητείται αποζημίωση για το λόγο ότι απόφαση ελήφθη παρανόμως, πρέπει πρώτα να ακυρώνεται η προσβαλλόμενη απόφαση από αρμόδιο προς τούτο όργανο.

7. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις των άρθρων 2δ έως 2στ, τα αποτελέσματα της άσκησης των εξουσιών που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου σε σύμβαση που συνάπτεται μετά την ανάθεσή της, καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Επιπλέον, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία μια απόφαση πρέπει να ακυρωθεί προτού χορηγηθεί αποζημίωση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, αφού συναφθεί σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 5, την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου ή τα άρθρα 2α έως 2 στ, οι εξουσίες του υπεύθυνου για τις διαδικασίες προσφυγής οργάνου περιορίζονται στην επιδίκαση αποζημίωσης σε οιονδήποτε υπέστη ζημία λόγω παράβασης.

8. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνουν τα αρμόδια για τις διαδικασίες προσφυγής όργανα.

9. Όταν τα υπεύθυνα για τις διαδικασίες προσφυγής όργανα δεν είναι δικαστικά, οι αποφάσεις τους πρέπει πάντα να αιτιολογούνται γραπτώς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει επίσης να θεσπίζονται διατάξεις που να εγγυώνται την ύπαρξη διαδικασιών με τις οποίες κάθε μέτρο του οργάνου προσφυγής που εικάζεται ότι είναι παράνομο, ή κάθε εικαζόμενη παράλειψή του κατά την άσκηση των εξουσιών που του έχουν ανατεθεί, να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής προσφυγής ή προσφυγής ενώπιον άλλου οργάνου, το οποίο θεωρείται δικαιοδοτικό κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης και είναι ανεξάρτητο και από την αναθέτουσα αρχή και από το όργανο προσφυγής.

Ο διορισμός και η λήξη της θητείας των μελών του ανεξαρτήτου αυτού οργάνου πρέπει να υπόκειται στους ίδιους όρους οι οποίοι εφαρμόζονται στους δικαστές όσον αφορά την υπεύθυνη για το διορισμό τους αρχή, τη διάρκεια της θητείας τους, και την ανάκλησή τους. Τουλάχιστον ο πρόεδρος του ανεξαρτήτου οργάνου πρέπει να έχει ίδια νομικά και επαγγελματικά προσόντα με τους δικαστές. Το ανεξάρτητο όργανο λαμβάνει τις αποφάσεις του μετά τη διεξαγωγή διαδικασίας κατ' αντιμωλίαν, οι δε αποφάσεις αυτές έχουν, με τα μέσα που καθορίζει κάθε κράτος μέλος, δεσμευτικά νομικά αποτελέσματα.

Άρθρο 2α

Ανασταλτική προθεσμία

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα κατά το άρθρο 1 παράγραφος 3 πρόσωπα να έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο που εξασφαλίζει αποτελεσματικές προσφυγές κατά των αποφάσεων για την ανάθεση σύμβασης που λαμβάνονται από τις αναθέτουσες αρχές, με τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων που πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και το άρθρο 2γ.

2. Δεν επιτρέπεται να συναφθεί σύμβαση κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και

▼ M2

υποψήφιους, εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση ανάθεσης στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψήφιους ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Οι προσφέροντες θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι εφόσον δεν έχουν αποκλεισθεί ακόμη οριστικά. Ο αποκλεισμός είναι οριστικός εφόσον έχει κοινοποιηθεί στους ενδιαφερομένους προσφέροντες και έχει θεωρηθεί νόμιμος από ανεξάρτητο όργανο προσφυγής ή, εάν δεν μπορεί πλέον να ασκηθεί προσφυγή.

Οι υποψήφιοι θεωρούνται ως ενδιαφερόμενοι αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει παράσχει πληροφορίες σχετικά με την απόρριψη της αίτησής τους πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες.

Η κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης σε όλους τους ενδιαφερομένους προσφέροντες και υποψήφιους συνοδεύεται από:

- συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων κατά το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, και
- σαφή δήλωση της επακριβούς ανασταλτικής προθεσμίας που ισχύει σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταφοράς της παρούσας παραγράφου.

*Άρθρο 2β***Παρεκκλίσεις από την ανασταλτική προθεσμία**

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι προθεσμίες του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) αν η οδηγία 2004/18/EK δεν απαιτεί προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*
- β) αν ο μόνος ενδιαφερόμενος προσφέρων, κατά την έννοια του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, είναι εκείνος στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι
- γ) εφόσον πρόκειται για συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο, όπως προβλέπει το άρθρο 32 της οδηγίας 2004/18/EK και εφόσον πρόκειται για συγκεκριμένη σύμβαση η οποία βασίζεται σε δυναμικό σύστημα αγορών όπως προβλέπει το άρθρο 33 της εν λόγω οδηγίας.

Σε περίπτωση επίκλησης της παρέκκλισης αυτής, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η σύμβαση είναι ανενεργός σύμφωνα με τα άρθρα 2δ και 2στ της παρούσας οδηγίας, εφόσον:

- συντρέχει παράβαση του άρθρου 32 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση ή του άρθρου 33 παράγραφος 5 ή 6 της οδηγίας 2004/18/EK, και
- εκτιμάται ότι η αξία της σύμβασης είναι ίση ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/18/EK.

*Άρθρο 2γ***Προθεσμίες άσκησης προσφυγής**

Όταν κράτος μέλος προβλέπει ότι κάθε προσφυγή κατά αποφάσεως της αναθέτουσας αρχής που έχει ληφθεί στο πλαίσιο ή σε σχέση με διαδικασία ανάθεσης σύμβασης υπαγόμενης στην οδηγία 2004/18/EK πρέπει

▼M2

να έχει ασκηθεί πριν από την εκπνοή καθορισμένης προθεσμίας, η προθεσμία αυτή είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της αναθέτουσας αρχής στον προσφέροντα ή υποψήφιο εφόσον χρησιμοποιούνται τηλεομοιοτυπία ή ηλεκτρονικά μέσα ή, εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας, τουλάχιστον 15 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία απεστάλη η απόφαση της αναθέτουσας αρχής στον προσφέροντα ή υποψήφιο ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης της αναθέτουσας αρχής. Η κοινοποίηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής σε κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο συνοδεύεται από συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων. Στην περίπτωση άσκησης προσφυγής σχετικά με αποφάσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της παρούσας οδηγίας, που δεν υπόκεινται σε ειδική κοινοποίηση, η προθεσμία είναι τουλάχιστον 10 ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της οικείας απόφασης.

Άρθρο 2δ

Ανενεργό της σύμβασης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε μια σύμβαση να κηρύσσεται ανενεργή από όργανο προσφυγής ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή ή το ανενεργό της να προκύπτει από απόφαση του εν λόγω ανεξάρτητου οργάνου σε οιαδήποτε από τις εξής περιπτώσεις:

- α) εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, χωρίς αυτό να επιτρέπεται σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK·
- β) σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3 ή του άρθρου 2α παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, αν λόγω της παράβασης αυτής ο προσφέρων ο οποίος ασκεί προσφυγή στερήθηκε της δυνατότητας άσκησης προσυμβατικών διαδικασιών προσφυγής, εφόσον η παράβαση αυτή συνδυάζεται με παράβαση της οδηγίας 2004/18/EK, όταν η εν λόγω παράβαση επηρέασε τις πιθανότητες του προσφέροντος που ασκεί προσφυγή να του ανατεθεί η σύμβαση·
- γ) στις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 2β στοιχείο γ) δεύτερο εδάφιο της παρούσας οδηγίας, αν τα κράτη μέλη έχουν επικαλεσθεί την παρέκκλιση από την ανασταλτική προθεσμία για συμβάσεις βασιζόμενες σε συμφωνία-πλαίσιο και σε δυναμικό σύστημα αγορών.

2. Οι συνέπειες της κήρυξης του ανενεργού των συμβάσεων προσδιορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

Το εθνικό δίκαιο μπορεί να προβλέπει την αναδρομική ακύρωση όλων των συμβατικών υποχρεώσεων ή να περιορίζει την εμβέλεια της ακύρωσης στις υποχρεώσεις εκείνες που δεν έχουν εκπληρωθεί ακόμη. Στην τελευταία περίπτωση, τα κράτη μέλη προβλέπουν την εφαρμογή άλλων κυρώσεων κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή όργανο προσφυγής δεν μπορεί να κηρύξει ανενεργή μια σύμβαση, παρά το γεγονός ότι η ανάθεσή της έχει γίνει παράνομα για τους λόγους που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, αν το όργανο προσφυγής διαπιστώσει, εφόσον έχει εξετάσει όλες τις σχετικές πτυχές, ότι επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη προβλέπουν εναλλακτικές κυρώσεις, κατά την έννοια του άρθρου 2ε παράγραφος 2, που εφαρμόζονται αντί του ανενεργού.

Η ύπαρξη οικονομικών συμφερόντων για τη διατήρηση των αποτελεσμάτων μιας σύμβασης θεωρείται ως επιτακτικός λόγος εφόσον σε

▼ M2

εξαιρετικές περιστάσεις το ανενεργό θα οδηγούσε σε δυσανάλογες συνέπειες.

Ωστόσο, τα οικονομικά συμφέροντα που συνδέονται άμεσα με την οικεία σύμβαση δεν συνιστούν επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος. Μεταξύ των συμφερόντων αυτών περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα έξοδα λόγω καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης, τα έξοδα λόγω της κίνησης νέας διαγωνιστικής διαδικασίας, τα έξοδα αλλαγής του οικονομικού φορέα ο οποίος εκτελεί τη σύμβαση και τα έξοδα των νομικών υποχρεώσεων λόγω της κήρυξης της σύμβασης ως ανενεργού.

4. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται εφόσον:

- η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι η ανάθεση σύμβασης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK,
- η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* προκήρυξη όπως προβλέπει το άρθρο 3α της παρούσας οδηγίας, με την οποία εκφράζει την πρόθεσή της να συνάψει τη σύμβαση, και
- η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν από τη λήξη προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης αυτής.

5. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η παράγραφος 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζεται, εφόσον:

- η αναθέτουσα αρχή θεωρεί ότι η ανάθεση σύμβασης είναι σύμφωνη με το άρθρο 32 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση ή με το άρθρο 33 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας 2004/18/EK,
- η αναθέτουσα αρχή έχει αποστείλει την απόφαση ανάθεσης μαζί με συνοπτική έκθεση των λόγων κατά το άρθρο 2α παράγραφος 2 τέταρτο εδάφιο πρώτη περίπτωση της παρούσας οδηγίας στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες, και
- η σύμβαση δεν έχει συναφθεί πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες σε περίπτωση χρήσης τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικών μέσων ή, σε περίπτωση χρήσης άλλων μέσων επικοινωνίας, πριν την εκπνοή προθεσμίας τουλάχιστον 15 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ανάθεσης στους ενδιαφερόμενους προσφέροντες ή τουλάχιστον 10 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης ανάθεσης.

Άρθρο 2ε

Παραβάσεις της παρούσας οδηγίας και εναλλακτικές κυρώσεις

1. Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 1 παράγραφος 5, του άρθρου 2 παράγραφος 3 ή του άρθρου 2α παράγραφος 2, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2δ παράγραφος 1 στοιχείο β), τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η σύμβαση καθίσταται ανενεργή σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφοι 1 έως 3, ή εναλλακτικές κυρώσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή όργανο προσφυγής αποφασίζει, αφού εξετάσει όλες τις σχετικές πτυχές, αν η σύμβαση πρέπει να κηρυχθεί ανενεργή ή αν θα πρέπει να επιβληθούν εναλλακτικές κυρώσεις.

2. Οι εναλλακτικές κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Οι εναλλακτικές κυρώσεις περιλαμβάνουν:

- την επιβολή προστίμων στην αναθέτουσα αρχή, ή

▼ M2

— τη σύντμηση της διάρκειας της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν στο όργανο προσφυγής ευρεία διακριτική ευχέρεια να συνυπολογίζει όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της σοβαρότητας της παράβασης, της συμπεριφοράς της αναθέτουσας αρχής και, στις περιπτώσεις του άρθρου 2δ παράγραφος 2, του βαθμού στον οποίο μια σύμβαση παραμένει σε ισχύ.

Η παροχή αποζημίωσης δεν αποτελεί κατάλληλη κύρωση για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου.

*Άρθρο 2στ***Προθεσμίες**

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 1, πρέπει να πραγματοποιείται:

α) πριν από την πάροδο τουλάχιστον 30 ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία:

- η αναθέτουσα αρχή δημοσίευσε απόφαση ανάθεσης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 4, και τα άρθρα 36 και 37 της οδηγίας 2004/18/EK, εφόσον η δημοσίευση αυτή περιλαμβάνει αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ή
- η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους ενδιαφερόμενους προσφέροντες και υποψηφίους σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν συνοπτική έκθεση των συναφών λόγων σύμφωνα με το άρθρο 41 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18/EK, με την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας. Η δυνατότητα αυτή ισχύει και στις περιπτώσεις του άρθρου 2β στοιχείο γ) της παρούσας οδηγίας·

β) και εν πάση περιπτώσει πριν από την πάροδο τουλάχιστον 6 μηνών από την επομένη της ημέρας κατά την οποία συνήφθη η σύμβαση.

2. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 2ε παράγραφος 1, οι προθεσμίες άσκησης προσφυγής καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, με την επιφύλαξη του άρθρου 2γ.

*Άρθρο 3***Διορθωτικός μηχανισμός**

1. Η Επιτροπή μπορεί να επικαλεσθεί τη διαδικασία των παραγράφων 2 έως 5 όταν, πριν από τη σύναψη σύμβασης, κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση του κοινοτικού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης σύμβασης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18/EK.

2. Η Επιτροπή γνωστοποιεί στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τους λόγους που την οδήγησαν να κρίνει ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση και να ζητήσει τη διόρθωσή της με τον κατάλληλο τρόπο.

3. Εντός 21 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της γνωστοποίησης κατά την παράγραφο 2, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος διαβιβάζει στην Επιτροπή:

- α) βεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε· ή
- β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια· ή
- γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης αναστάλη, είτε με πρωτοβουλία της αναθέτουσας αρχής είτε στο

▼ M2

πλαίσιο της άσκησης των εξουσιών που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α).

4. Η διαβιβασθείσα κατά την παράγραφο 3 στοιχείο β) αιτιολογημένη απάντηση, μπορεί, μεταξύ άλλων, να βασίζεται στο γεγονός ότι, για την εικαζόμενη παράβαση, έχει ήδη ασκηθεί δικαστική προσφυγή ή προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 9. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για το αποτέλεσμα των διαδικασιών αυτών, μόλις αυτά γίνουν γνωστά.

5. Σε περίπτωση που έχει γνωστοποιηθεί αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 στοιχείο γ), το κράτος μέλος γνωστοποιεί στην Επιτροπή τυχόν άρση της αναστολής ή την έναρξη νέας διαδικασίας συνάψεως συμβάσεως που έχει, εν όλω ή εν μέρει, το ίδιο αντικείμενο. Η νέα αυτή γνωστοποίηση βεβαιώνει ότι η εικαζόμενη παράβαση διορθώθηκε ή περιέχει αιτιολογημένη απάντηση που εξηγεί τον λόγο για τον οποίο δεν έγινε καμιά διορθωτική ενέργεια.

Άρθρο 3α

Περιεχόμενο προκήρυξης για εκούσια εκ των προτέρων διαφάνεια

Η προκήρυξη κατά το άρθρο 2δ παράγραφος 4 δεύτερη περίπτωση, για τον τύπο της οποίας αποφασίζει η Επιτροπή σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 3β παράγραφος 2, περιέχει τις εξής πληροφορίες:

- α) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας της αναθέτουσας αρχής·
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης·
- γ) αιτιολόγηση της απόφασης της αναθέτουσας αρχής να αναθέσει τη σύμβαση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·
- δ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου ελήφθη μια απόφαση ανάθεσης μιας σύμβασης· και,
- ε) εφόσον απαιτείται, οιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνει χρήσιμη η αναθέτουσα αρχή.

Άρθρο 3β

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη συμβουλευτική επιτροπή δημοσίων συμβάσεων, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 1 της απόφασης 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971 ⁽¹⁾, εφεξής καλούμενη «επιτροπή».

2. Οσάκις γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽²⁾, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της απόφασης αυτής.

Άρθρο 4

Εφαρμογή

1. Η Επιτροπή μπορεί να ζητεί από τα κράτη μέλη, σε διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, να της παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των εθνικών διαδικασιών προσφυγής.

⁽¹⁾ ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 77/63/ΕΟΚ (ΕΕ L 13 της 15.1.1977, σ. 15).

⁽²⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

▼M2

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν ανά έτος στην Επιτροπή το κείμενο όλων των αποφάσεων, μαζί με την αιτιολογική τους έκθεση, τις οποίες έλαβαν τα όργανα προσφυγής των, σύμφωνα με το άρθρο 2δ παράγραφος 3.

*Άρθρο 4α***Επανεξέταση**

Έως τις 20 Δεκεμβρίου 2012 το αργότερο, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητά της, και ιδίως ως προς την αποτελεσματικότητα των εναλλακτικών κυρώσεων και των προθεσμιών.

▼B*Άρθρο 5*

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 21 Δεκεμβρίου 1991. Ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστικών νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 6

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.